Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►B

DYREKTYWA 2002/21/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 7 marca 2002 r.

w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej

(dyrektywa ramowa)

(Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 33)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►M1	Rozporządzenie (WE) nr 717/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2007 r.	L 171	32	29.6.2007
►M2	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 544/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r.	L 167	12	29.6.2009

▼B

DYREKTYWA 2002/21/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 7 marca 2002 r.

w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej

(dyrektywa ramowa)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji ([1]),

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([2]),

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ([3]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Obecne unormowania ramowe w dziedzinie telekomunikacji odniosły sukces w tworzeniu warunków dla wdrażania efektywnej konkurencji w sektorze telekomunikacji w okresie przechodzenia od monopoli do pełnej konkurencji.

(2) Dnia 10 listopada 1999 r. Komisja przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów komunikat pt. „Ku nowym unormowaniom ramowym w dziedzinie infrastruktury łączności elektronicznej i usług z nią związanych — przegląd komunikatów z 1999 r.”. W powyższym komunikacie Komisja dokonała przeglądu istniejących ram prawnych z zakresu telekomunikacji, wypełniając swój obowiązek wynikający z art. 8 dyrektywy Rady 90/387/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ustanowienia rynku wewnętrznego dla usług telekomunikacyjnych poprzez wdrożenie zasady otwartej sieci ([4]). Ponadto przedstawiła szereg propozycji dotyczących polityki wprowadzenia nowych ram prawnych w dziedzinie infrastruktury łączności elektronicznej i usług z nią związanych, przekazując je do publicznej konsultacji.

(3) Dnia 26 kwietnia 2000 r. Komisja przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno Społecznemu oraz Komitetowi Regionów komunikat w sprawie wyników publicznej konsultacji na temat przeglądu komunikatów z 1999 r. oraz kierunków planowanych unormowań prawnych. Komunikat ten zawierał streszczenie wyników publicznej konsultacji oraz określił kierunki planowanych unormowań prawnych w dziedzinie infrastruktury łączności elektronicznej i usług z nią związanych.

(4) Rada Europejska zebrana w Lizbonie a w dniach 23–24 maja 2000 r. zwróciła uwagę na rozwój, konkurencyjność oraz zdolność do generowania miejsc pracy związane z procesem przecho-

([1]) Dz.U. C 365 E, 19.12.2000, str. 198 oraz Dz.U. C 270 E, 25.9.2001, str. 199.
([2]) Dz.U. C 123 z 25.4.2001, str. 56.
([3]) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 1 marca 2001 (Dz.U. C 277 z 1.10.2001, str. 91), wspólne stanowisko Rady z dnia 17 września 2001 r. (Dz.U. C 337 z 30.11.2001, str. 34) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2001 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 14 lutego 2002 r.
([4]) Dz.U. L 192 z 24.7.1990, str. 1. Dyrektywa zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 97/51/WE (Dz.U. L 295 z 29.10.1997, str. 23).

▼B

dzenia do gospodarki cyfrowej opartej na specjalistycznej wiedzy. W szczególności wskazano na znaczenie dla europejskiej przedsiębiorczości i obywateli Europy dostępu do niedrogiej infrastruktury o światowych normach oraz do szerokiej gamy usług w dziedzinie łączności.

(5) Konwergencja sektorów telekomunikacji, mediów i technologii informacyjnych oznacza, iż wszelkie sieci i usługi związane z przekazywaniem informacji powinny zostać objęte jednolitymi unormowaniami prawnymi. Na takie ramy prawne składają się postanowienia niniejszej dyrektywy oraz czterech dyrektyw szczegółowych: dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniac [1]), dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępi [2]), dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) [3]), dyrektywy 97/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych oraz ochrony prywatności w sektorze telekomunikacyjnym [4]) (zwane dalej „dyrektywami szczegółowymi"). Konieczne jest oddzielenie unormowań dotyczących sposobów przekazywania informacji od unormowań dotyczących ich treści. Powyższe ramy prawne nie obejmują więc zagadnień związanych z treścią usług świadczonych za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej przy wykorzystaniu usług łączności elektronicznej, takich jak zagadnienia treści nadawanych programów, usług finansowych lub niektórych usług społeczeństwa informacyjnego i dlatego nie stoją one w sprzeczności ze środkami podejmowanymi przez Wspólnotę lub na szczeblu krajowym w odniesieniu do takich usług, zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego i w celu promowania kulturowej i językowej różnorodności oraz ochrony pluralizmu w mediach. Treść programów telewizyjnych stanowi przedmiot unormowań zawartych w dyrektywie Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej 9. Oddzielenie unormowań dotyczących sposobów przekazywania informacji od unormowań dotyczących ich treści nie stoi jednak na przeszkodzie uwzględnianiu występujących pomiędzy nimi powiązań, w szczególności w celu zapewnienia pluralizmu mediów, różnorodności kulturowej i ochrony konsumenta. [5])

(6) Polityka audiowizualna oraz uregulowania prawne dotyczące treści programów będą wprowadzane przy uwzględnieniu ogólnych interesów, takich jak wolność słowa, pluralizm mediów, bezstronność, różnorodność kulturowa i lingwistyczna, społeczna asymilacja, ochrona konsumenta oraz małoletnich. Komunikat Komisji „Zasady i kierunki polityki audiowizualnej Wspólnoty w dobie łączności cyfrowej" oraz konkluzje Rady z dnia 6 czerwca 2000 r. nawiązujące do powyższego komunikatu określają podstawowe zadania, które winny być realizowane przez Wspólnotę w ramach jej polityki audiowizualnej.

([1]) Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 21.
([2]) Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 7.
([3]) Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 51.
([4]) Dz.U. L 24 z 30.1.1998, str. 1.
([5]) Dz.U. L 298 z 17.10.1989, str. 23, Dyrektywa zmieniona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 97/36/WE (Dz.U. L 202 z 30.7.1997, str. 60).

▼B

(7) Postanowienia niniejszej dyrektywy oraz szczegółowych dyrektyw w niczym nie uchybiają uprawnieniom każdego z Państw Członkowskich do podejmowania środków mających na celu zapewnienie ochrony jego podstawowych interesów w zakresie bezpieczeństwa, zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego oraz umożliwienie prowadzenia dochodzeń, wykrywania czy ścigania przestępstw, w tym ustanowienie przez krajowe organy regulacyjne szczegółowych i proporcjonalnych obowiązków dla podmiotów świadczących usługi w dziedzinie łączności elektronicznej.

(8) Niniejsza dyrektywa nie obejmuje swoim zakresem kwestii związanych z urządzeniami, które są przedmiotem dyrektywy 1999/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie urządzeń radiowych i końcowych urządzeń telekomunikacyjnych oraz wzajemnego uznawania ich zgodności ([1]); jednakże obejmuje swoim zakresem wyposażenie konsumenta używane w związku z telewizją cyfrową. Istotną kwestią jest, by organy regulacyjne zachęcały operatorów sieciowych oraz producentów urządzeń końcowych do współpracy, celem ułatwiania niepełnosprawnym użytkownikom dostępu do usług łączności elektronicznej.

(9) Usługi społeczeństwa informacyjnego są przedmiotem unormowań dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego, w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) ([2]).

(10) Definicja „społeczeństwa informacyjnego" zawarta w art. 1 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r., ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasady usług społeczeństwa informacyjnego ([3]), odnosi się do szeroko pojętej działalności gospodarczej, która może być prowadzona *on-line*. Większa część takiej działalności nie jest objęta zakresem niniejszej dyrektywy, albowiem działalność ta nie polega w całości czy w przeważającej części na przekazywaniu sygnałów poprzez sieci łączności elektronicznej. Usługi w zakresie telefonii głosowej oraz przekazywania poczty elektronicznej są przedmiotem niniejszej dyrektywy. Jedno i to samo przedsiębiorstwo, np. podmiot świadczący usługi internetowe, może świadczyć usługi łączności elektronicznej w dwóch kategoriach, takich jak świadczenie dostępu do internetu oraz usług nieobjętych zakresem niniejszej dyrektywy, w tym usług polegających na określaniu treści stron internetowych.

(11) Zgodnie z zasadą rozdziału funkcji regulacyjnych od operacyjnych, Państwa Członkowskie winny zapewnić niezależność krajowych organów regulacyjnych, aby umożliwić im wydawanie decyzji w sposób bezstronny. Powyższy wymóg niezależności nie uchybia autonomii innych instytucji ani konstytucyjnym obowiązkom Państw Członkowskich, czy też zasadzie bezstronności, przy uwzględnieniu obowiązujących w Państwach Członkowskich zasad ustroju własności zgodnie z art. 295 Traktatu. Krajowe organy regulacyjne winny być w posiadaniu wszelkich zasobów, takich jak zasoby ludzkie, wiedza specjalistyczna czy środki finansowe, niezbędnych do realizacji swoich zadań.

(12) Strona, której dotyczy dana decyzja krajowego organu regulacyjnego, winna mieć prawo do odwołania się do organu, który będzie niezależny od stron zaangażowanych w dany spór.

([1]) Dz.U. L 91 z 7.4.1999, str. 10.
([2]) Dz.U. L 178 z 17.7.2000, str. 1.
([3]) Dz.U. L 204 z 21.7.1998 r., str. 37. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 98/48/WE (Dz.U. L 217 z 5.8.1998, str. 18).

▼B

Takim organem może być sąd. Ponadto, każde przedsiębiorstwo, które uzna, iż jego wniosek o przyznanie prawa instalowania urządzeń nie został rozpatrzony zgodnie z zasadami zawartymi w niniejszej dyrektywie, winien mieć prawo zaskarżenia takich decyzji. Ustanowienie takiej procedury odwoławczej nie jest sprzeczne z zasadą podziału kompetencji w ramach krajowego systemu sądownictwa ani wynikającymi z przepisów prawa krajowego prawami osób prawnych i fizycznych.

(13) Krajowe organy regulacyjne winny gromadzić informacje od uczestników rynkowych, ażeby skutecznie realizować swoje zadania. Takie informacje mogą być także gromadzone z ramienia Komisji dla umożliwienia jej realizacji zadań wynikających z przepisów prawa wspólnotowego. Wnioski o udzielenie informacji winny być proporcjonalne i nie powinny pociągać za sobą niepotrzebnych uciążliwości dla przedsiębiorstw. Informacje zgromadzone przez krajowe organy regulacyjne winny być publicznie dostępne, chyba, że są one poufne na mocy przepisów prawa krajowego o publicznym dostępie do informacji lub są objęte tajemnicą przedsiębiorcy zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego i krajowego.

(14) Informacja uznana za niejawną przez krajowy organ regulacyjny, zgodnie z zasadami prawa wspólnotowego i krajowego o tajemnicy przedsiębiorcy, może być jedynie ujawniona Komisji i innym krajowym organom regulacyjnym, jeżeli takie ujawnienie jest niezbędne dla stosowania przepisów niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych. Ujawniona informacja powinna ograniczać się do tego, co jest właściwe i proporcjonalne do celów takiego ujawnienia.

(15) Ważne jest, by krajowe organy regulacyjne konsultowały się z zainteresowanymi stronami w przedmiocie proponowanych decyzji oraz uwzględniały uwagi zgłoszone przez te strony przy podejmowaniu ostatecznych decyzji. Ażeby zapewnić, że decyzje podejmowane na szczeblu krajowym nie będą oddziaływały negatywnie na funkcjonowanie jednolitego rynku ani na realizację innych celów określonych w Traktacie, krajowe organy regulacyjne powiadomią Komisję oraz inne krajowe organy regulacyjne o treści projektowanych decyzji, umożliwiając im zajęcie stanowiska w tym przedmiocie. Wskazane jest, by krajowe organy regulacyjne konsultowały się z wszystkimi zainteresowanymi stronami co do wszystkich proponowanych środków, które mają wpływ na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi. Przypadki w których procedury, o których mowa w art. 6 i art. 7, znajdują zastosowanie, zostały określone w niniejszej dyrektywie oraz w dyrektywach szczegółowych. Po przeprowadzeniu konsultacji z Komitetem ds. Łączności, Komisja winna domagać się od krajowego organu regulacyjnego wycofania projektowanego środka, jeżeli dotyczy on definicji odnośnego rynku lub wskazuje lub nie przedsiębiorstwa o znaczącej pozycji na rynku, i jeżeli takie decyzje spowodowałyby powstanie przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku lub byłyby niezgodne z zasadami prawa wspólnotowego, a w szczególności z celami polityki, którą krajowe organy regulacyjne winny realizować. Powyższa procedura nie narusza procedury notyfikacji określonej w dyrektywie 98/34/WE oraz uprawnień Komisji przyznanych jej na mocy Traktatu w przypadku naruszenia prawa wspólnotowego.

(16) Krajowe organy regulacyjne powinny mieć określone w harmonijny sposób cele i zasady, na których się będą opierać oraz powinny, w razie potrzeby, koordynować swoje działania z działaniami organów regulacyjnych innych Państw Członkowskich przy realizacji zadań wynikających z niniejszych unormowań ramowych.

▼B

(17) Działania podejmowane przez krajowe organy regulacyjne na mocy niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych przyczyniają się do realizacji w szerszym zakresie polityki w dziedzinie kultury, zatrudnienia, ochrony środowiska, spójności społecznej oraz planowania przestrzennego miast i wsi.

(18) Nałożony na Państwa Członkowskie wymóg zagwarantowania, by krajowe organy regulacyjne brały pod uwagę dążenie do uczynienia unormowań prawnych możliwie neutralnymi pod względem technologii, tzn. by nie narzucać lub nie dyskryminować danego rodzaju technologii, nie wyklucza podejmowania środków proporcjonalnych dla promowania niektórych specyficznych usług, jeżeli jest to uzasadnione, np. telewizji cyfrowej jako środka na zwiększenie wydajności spektrum częstotliwości.

(19) Częstotliwości radiowe stanowią istotny substrat radiowych usług łączności elektronicznej i w tym zakresie, jeżeli chodzi o takie usługi, częstotliwości te winny być rozdzielane i przyznawane przez krajowe organy regulacyjne, zgodnie z określonymi zharmonizowanymi celami oraz zasadami dotyczącymi ich działania, jak również według obiektywnych, jawnych i niedyskryminujących kryteriów, przy uwzględnieniu demokratycznych, społecznych, językowych i kulturowych interesów związanych z użytkowaniem częstotliwości. Ważne jest, by rozdzielaniem i przyznawaniem częstotliwości radiowych zarządzano w sposób jak najbardziej wydajny. Przekazywanie częstotliwości radiowych może stanowić skuteczny środek na zwiększenie wydajności spektrum tak długo, jak istnieją dostateczne sposoby ochrony interesu publicznego, a w szczególności potrzeby zapewnienia jawności, oraz ustanowiony jest nadzór organu regulacyjnego nad takim przekazywaniem. Decyzja nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej (decyzja o spektrum radiowym) ([1]) ustanawia ramy harmonizacji częstotliwości radiowych, zaś działania podejmowane na mocy niniejszej dyrektywy winny zmierzać do ułatwienia prac podejmowanych na mocy tej decyzji.

(20) Aby umożliwić konkurencję przedsiębiorstw w sektorze łączności elektronicznej, niezbędny jest dostęp do zasobów numeracyjnych przy zastosowaniu jawnych, obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. Wszystkie elementy krajowego planu numeracyjnego, w tym kody punktowe używane przy wybieraniu sieci, powinny być zarządzane przez krajowe organy regulacyjne. Jeżeli zachodzi potrzeba harmonizacji zasobów numeracyjnych we Wspólnocie celem wspierania rozwoju usług ogólnoeuropejskich, Komisja będzie mogła podjąć techniczne środki implementacyjne przy wykorzystaniu swoich uprawnień w dziedzinie władzy wykonawczej. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia pełnej globalnej interoperacyjności usług, Państwa Członkowskie winny, zgodnie z postanowieniami Traktatu, skoordynować swoje stanowiska w ramach organizacji międzynarodowych i na forum międzynarodowym, gdzie podejmowane są decyzje dotyczące systemów numeracji. Postanowienia niniejszej Dyrektywy nie określają żadnego nowego zakresu odpowiedzialności krajowych organów regulacyjnych w dziedzinie nazewnictwa i wybierania adresów internetowych.

(21) Podczas przydzielania częstotliwości radiowych, jak również numerów o szczególnym znaczeniu gospodarczym, Państwa Członkowskie, między innymi, mogą stosować procedury selekcji zgodnie z zasadami konkurencji. Zarządzając takimi systemami, krajowe organy regulacyjne uwzględnią postanowienie art. 8.

([1]) Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 1.

▼B

(22) Należy zapewnić, by procedury przyznawania prawa instalowania urządzeń były przeprowadzane na czas, w sposób niedyskryminujący i jawny, przy zapewnieniu warunków sprawiedliwej i efektywnej konkurencji. Postanowienia niniejszej dyrektywy nie uchybiają przepisom prawa krajowego o wywłaszczeniu lub korzystaniu z własności, zwykłym wykonywania prawa własności, zwykłym wykonywaniu uprawnień władzy publicznej czy zasadom bezstronności, przy uwzględnieniu zasad obowiązujących w Państwach Członkowskich i dotyczących systemu własności.

(23) Wspólne korzystanie z urządzeń może być korzystne z punktu widzenia miejskiego planowania przestrzennego, zdrowia publicznego lub ochrony środowiska i powinno być promowane przez krajowe organy regulacyjne na podstawie dobrowolnie zawieranych porozumień. W razie, gdy przedsiębiorstwa są pozbawione dostępu do wiarygodnych rozwiązań alternatywnych, można nakazać wspólne korzystanie z urządzeń lub nieruchomości. Dotyczy to między innymi fizycznej kolokacji i przewodów, budynków, masztów, anten lub systemu wspólnego korzystania z anten. Obowiązek wspólnego korzystania z urządzeń lub nieruchomości winien być nałożony na przedsiębiorstwa dopiero po przeprowadzeniu pełnej konsultacji publicznej.

(24) Jeżeli w związku z ochroną środowiska operatorzy sieci ruchomych muszą wspólnie korzystać z wież lub masztów, takie wspólne korzystanie może prowadzić do obniżenia maksymalnego poziomu przekazywanej mocy przyznanej każdemu operatorowi z uwagi na kryterium zdrowia publicznego, to z kolei może zmuszać operatorów do instalowania większej ilości nadajników celem osiągnięcia zasięgu na całym terytorium państwa.

(25) W pewnych okolicznościach zachodzi potrzeba uprzedniego ustanowienia obowiązków dla zapewnienia rozwoju konkurencyjnego rynku. Definicja znacznego udziału w rynku zawarta w dyrektywie 97/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r. w sprawie wzajemnych połączeń w telekomunikacji ze względu na zapewnienie usług powszechnych oraz interoperacyjności poprzez zastosowanie zasady otwartej sieci (ONP) ([1]) okazała się skuteczna we wstępnych fazach otwarcia rynku jako próg uprzedniego ustanawiania obowiązków , jednakże obecnie powinna być dostosowana do wymogów rynku bardziej złożonego i dynamicznego. Dlatego też definicja używana w niniejszej dyrektywie odpowiada koncepcji pozycji dominującej, tak jak została ona zdefiniowana w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich.

(26) Jedno lub więcej przedsiębiorstw może korzystać ze wspólnej pozycji dominującej nie tylko wtedy, gdy występują pomiędzy nimi powiązania strukturalne lub inne powiązania, ale także wtedy, gdy struktura rynku relewantnego sprzyja podejmowaniu skoordynowanych działań, tj. jeżeli sprzyja równoległym lub zbliżonym zachowaniom rynkowym godzącym w konkurencję.

(27) Ważne jest, by ustanowione uprzednio obowiązki prawne były nakładane w razie braku efektywnej konkurencji, tj. na rynkach, gdzie działa jedno lub więcej przedsiębiorstw o znaczącej pozycji rynkowej oraz w razie, gdy środki podejmowane na mocy przepisów wspólnotowego lub krajowego prawa konkurencji okazały się niewystarczające dla rozwiązania problemu. W takiej sytuacji Komisja przygotuje, zgodnie z zasadami prawa konkurencji, projekt wytycznych wyznaczających kierunki działania Wspólnoty, według których to wytycznych krajowe organy regulacyjne będą postępować przy ocenie, czy konkurencja jest efektywna

([1]) Dz.U. L 199 z 26.7.1997, str. 32. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 98/61/WE (Dz.U. L 268 z 3.10.1998, str. 37).

▼B

oraz czy mamy do czynienia ze znaczną pozycją rynkową. Krajowe organy regulacyjne powinny dokonać analizy tego, czy dany towar lub dana usługa są efektywnie konkurencyjne w danym obszarze geograficznym, którym może być całość bądź część terytorium danego Państwa Członkowskiego albo sąsiadujące ze sobą części terytoriów innych Państw Członkowskich. Analiza efektywnej konkurencji winna zawierać analizę perspektyw rozwoju konkurencyjności na danym rynku, a tym samym wskazywać, czy brak efektywnej konkurencji jest trwały. Takie wytyczne winny także odnosić się do kwestii nowo rozwijających się rynków, na których faktycznie lider rynku prawdopodobnie będzie mieć znaczny udział w rynku, ale nie powinien być poddany nieodpowiednim obowiązkom. Komisja dokona przeglądu wytycznych regularnie, aby odpowiadały one szybko rozwijającym się rynkom. Krajowe organy regulacyjne będą ze sobą współpracować, jeżeli okaże się, że odnośny rynek ma charakter ponadpaństwowy.

(28) Ustalając, czy dane przedsiębiorstwo ma znaczącą pozycję rynkową, krajowe organy regulacyjne winny postępować zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego i szczególnie mieć na uwadze kierunki działania wyznaczone przez Komisję.

(29) Komisja oraz Państwa Członkowskie przyjęły zobowiązania w zakresie norm i uregulowań dotyczących sieci i usług w dziedzinie telekomunikacji w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

(30) Proces standaryzacji winien pozostać procesem uzależnionym od sytuacji na rynku. Jednakże mogą wystąpić sytuacje, w których wymagać się będzie zgodności ze specyficznymi standardami wspólnotowymi celem zapewnienia interoperacyjności wewnątrz rynku jednolitego. Na szczeblu krajowym Państwa Członkowskie poddane są uregulowaniom zawartymi w dyrektywie 98/34/WE. Dyrektywa 95/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie korzystania z norm transmisji sygnałów telewizyjnych ([1]) nie określała żadnego specyficznego systemu transmisji telewizji cyfrowej ani wymogów dotyczących usług. Za pośrednictwem *Digital Video Broadcasting Group,* podmioty działające na rynku europejskim rozwinęły kilka systemów transmisji telewizyjnego, które następnie zostały poddane standaryzacji w Europejskim Instytucie Norm Telekomunikacyjnych (ETSI) i stały się zaleceniami Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej. Jakakolwiek decyzja mająca na celu uczynienie powyższych norm obligatoryjnymi powinna zostać poprzedzona przeprowadzeniem publicznej konsultacji. Procedury standaryzacyjne objęte zakresem niniejszej dyrektywy nie uchybiają postanowieniom dyrektywy 1999/5/WE, dyrektywy Rady 73/23/EWG z dnia 19 lutego 1973 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących wyposażenia elektrycznego przewidzianego do stosowania w niektórych granicach napięcia ([2]) oraz dyrektywy Rady 89/336/EWG z dnia 3 maja 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej ([3]).

(31) Na szczeblu konsumenta interoperacyjność usług cyfrowej telewizji interaktywnej oraz zaawansowanych urządzeń telewizji cyfrowej winna być promowana celem zapewnienia swobodnego przepływu informacji, pluralizmu mediów oraz różnorodności kulturowej. Wskazane jest, by konsumenci mieli możliwość otrzymywania, niezależnie od sposobów nadawania, wszelkich usług cyfrowej telewizji interaktywnej, przy uwzględnieniu neutralności technologicznej, przyszłego postępu technologicznego, potrzeby promowania telewizji cyfrowej oraz stanu konku-

([1]) Dz.U. L 281 z 23.11. 1995, str. 51.
([2]) Dz.U. L 77 z 26.3.1973, str. 29.
([3]) Dz.U. L 139 z 23.5.1989, str. 19.

▼B

rencji na rynkach usług telewizji cyfrowej. Operatorzy platform cyfrowej telewizji interaktywnej powinni dążyć do wdrażania otwartego interfejsu programu aplikacyjnego (API) zgodnego ze standardami i specyfikacjami przyjętymi przez europejskie organizacje standaryzacyjne. Należy wspierać i organizować przechodzenie z istniejących API do nowych otwartych API, np. poprzez memoranda o porozumieniu pomiędzy odpowiednimi uczestnikami rynku. Otwarte API ułatwiają interoperacyjność, tj. nośność interaktywnych treści pomiędzy mechanizmami przekazywania oraz pełną funkcjonalność tych treści w urządzeniach rozszerzonej telewizji cyfrowej. Jednakże należy wziąć pod uwagę potrzebę zapobiegania utrudnianiu działania wyposażenia odbiorczego oraz chronienia go przed szkodliwymi wpływami, np. wirusami.

(32) W razie sporu pomiędzy przedsiębiorstwami w tym samym Państwie Członkowskim, dotyczącego dziedziny objętej zakresem niniejszej dyrektywy lub szczegółowych dyrektyw, np. w związku z obowiązkami zapewnienia dostępu i wzajemnych połączeń lub metodami przekazywania spisu abonentów, strona poszkodowana, która prowadziła negocjacje w dobrej wierze, ale której nie udało się osiągnąć porozumienia, powinna mieć możliwość wystąpienia do krajowych organów regulacyjnych z wnioskiem o rozstrzygnięciu sporu. Krajowe organy regulacyjne winny mieć możliwość narzucenia stronom stosownego rozwiązania. Udział krajowego organu regulacyjnego w rozstrzygnięciu sporu pomiędzy przedsiębiorstwami udostępniającymi sieci i usługi łączności elektronicznej i w danym Państwie Członkowskim powinien zmierzać do zapewnienia zgodności z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie i dyrektywach szczegółowych.

(33) Niezależnie od prawa do odwołania się, przyznanego na mocy przepisów prawa krajowego lub wspólnotowego, należy ustanowić prostą procedurę, która mogłaby zostać wszczęta na wniosek każdej ze stron danego sporu; procedura ta dotyczyłaby rozwiązywania sporów transgranicznych, których rozwiązanie wykracza poza zakres kompetencji pojedynczego krajowego organu regulacyjnego.

(34) Jeden Komitet powinien zastąpić Komitet ONPustanowiony na mocy art. 9 dyrektywy 90/387/EWG oraz Komitet ds. Licencji ustanowiony na mocy art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 97/13/WE z dnia 10 kwietnia 1997 r. w sprawie wspólnych postanowień ramowych dotyczących ogólnych zezwoleń i indywidualnych licencji w dziedzinie usług telekomunikacyjnych ([1]).

(35) Krajowe organy regulacyjne oraz krajowe organy ds. ochrony konkurencji powinny dostarczać sobie wzajemnie informacje niezbędne do wdrażania postanowień niniejszej dyrektywy i szczegółowych dyrektyw, ażeby umożliwić w ten sposób wzajemną i pełną współpracę. W odniesieniu do udostępnianych informacji organ otrzymujący informację winien zapewnić taki sam stopień poufności, jaki został zapewniony przez organ udostępniający informacje.

(36) Komisja wyraziła zamiar powołania grupy regulacyjnej w zakresie sieci i usług łączności elektronicznej, celem wspierania rozwoju jednolitego rynku w zakresie sieci i usług łączności elektronicznej oraz dążenia do zapewnienia jednolitego stosowania we wszystkich Państwach Członkowskich postanowień niniejszej dyrektywy i szczegółowych dyrektyw, w szczególności w dziedzinach, w których przepisy prawa krajowego przyjęte w związku z wdrażaniem prawa wspólnotowego dają krajowym organom regulacyjnym dużą swobodę

([1]) Dz.U. L 117 z 7.5.1997, str. 15.

▼B

w stosowaniu określonych unormowań. Grupa taka stanowiłaby odpowiedni mechanizm wspierania współpracy i koordynacji działań krajowych organów regulacyjnych.

(37) Krajowe organy regulacyjne powinny współpracować ze sobą oraz z Komisją w sposób jawny tak, aby zapewnić jednolite stosowanie we wszystkich Państwach Członkowskich postanowień niniejszej dyrektywy i szczegółowych dyrektyw. Współpraca ta będzie miała miejsce m.in. w ramach Komitetu ds. łączności lub grupy składającej się z przedstawicieli krajowych organów regulacyjnych. Państwa Członkowskie winny zadecydować, które organy władzy państwowej będą krajowymi organami regulacyjnymi w rozumieniu niniejszej dyrektywy i szczegółowych dyrektyw.

(38) Środki, które mogą oddziaływać na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi, to środki, które mogą mieć wpływ pośredni albo bezpośredni, rzeczywisty lub potencjalny, na strukturę wymiany handlowej pomiędzy Państwami Członkowskimi w taki sposób, że będzie to za sobą pociągało bariery w funkcjonowaniu jednolitego rynku. Są to środki, które mają znaczący wpływ na operatorów i użytkowników w innych Państwach Członkowskich, w tym m.in. środki wpływające na cenę dla użytkowników w innych Państwach Członkowskich, środki, które oddziałują na zdolność świadczenia usług w zakresie łączności elektronicznej przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym Państwie Członkowskim oraz w szczególności środki, które oddziałują na zdolność świadczenia usług transgranicznych oraz środki, które oddziałują na strukturę i dostęp do rynku ze skutkiem dla przedsiębiorstw w innych Państwach Członkowskich.

(39) Postanowienia niniejszej dyrektywy winny być poddane okresowemu przeglądowi, w szczególności celem określenia potrzeby ich modyfikacji w związku z postępem technologicznym i zmianą warunków rynkowych.

(40) Środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy winny być podejmowane zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki korzystania z uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ([1]).

(41) Jako że cele proponowanego przedsięwzięcia, tj. ustanowienie zharmonizowanych ram prawnych dotyczących usług, sieci łączności elektronicznej, urządzeń towarzyszących i usług, nie mogą zostać dostatecznie dobrze zrealizowane przez Państwa Członkowskie, a tym samym, z racji rozmiarów i skutków takiego przedsięwzięcia, mogą być one lepiej zrealizowane na szczeblu wspólnotowym, Wspólnota może podjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości, określoną w art. 5 Traktatu. Stosownie do zasady proporcjonalności, określonej w tym artykule, zakres niniejszej dyrektywy nie wychodzi poza to, co jest niezbędne do realizacji powyższych celów.

(42) Niektóre dyrektywy oraz decyzje dotyczące niniejszej dziedziny winny zostać uchylone.

(43) Komisja winna monitorować proces przechodzenia od istniejących ram prawnych do nowych ram prawnych i będzie mogła w szczególności, w odpowiednim czasie przedstawić propozycję uchylenia rozporządzenia (WE) nr 2887/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. w sprawie uwolnionego dostępu do pętli lokalnej ([2]),

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

([1]) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.
([2]) Dz.U. L 336 z 30.12.2000, str. 4.

▼B

ROZDZIAŁ I

CEL, ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Cel i zakres

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia zharmonizowane ramy prawne dla świadczenia usług łączności elektronicznej, sieci łączności elektronicznej, urządzeń towarzyszących i usług. Określa zadania krajowych organów regulacyjnych oraz procedury zmierzające do zapewnienia zharmonizowanego stosowania uregulowań prawnych w obrębie Wspólnoty.

2. Postanowienia niniejszej dyrektywy, jak również dyrektyw szczegółowych, nie uchybiają wymogom określonym w przepisach prawa krajowego zgodnie z prawem wspólnotowym ani w przepisach prawa wspólnotowego dotyczących usług świadczonych przy użyciu sieci i usług łączności elektronicznej.

3. Postanowienia niniejszej dyrektywy, jak również dyrektyw szczegółowych, nie stoją na przeszkodzie podejmowaniu przez Wspólnotę lub Państwa Członkowskie, zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego, środków niezbędnych do realizacji ogólnych interesów, w szczególności związanych z unormowaniami dotyczącymi treści programów i polityką audiowizualną.

4. Postanowienia niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych nie uchybiają w niczym postanowieniom dyrektywy 1999/5/WE.

▼M2

5. Niniejsza dyrektywa oraz dyrektywy szczegółowe pozostają bez uszczerbku dla wszelkich środków szczególnych przyjętych w celu regulacji roamingu międzynarodowego w publicznych sieciach łączności ruchomej we Wspólnocie.

▼B

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej dyrektywy:

a) „sieć łączności elektronicznej” oznacza systemy transmisyjne, oraz stosownie do okoliczności, urządzenia przełączające i routingowe oraz inne zasoby, które umożliwiają przekazywanie sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych elektromagnetycznych środków, w tym sieci satelitarnych, stacjonarnych (komutowanych i pakietowych, w tym Internetu) i naziemnych sieci przenośnych, elektrycznych systemów kablowych, w takim zakresie, w jakim są one wykorzystywane do przekazywania sygnałów, w sieciach nadawania radiowego i telewizyjnego oraz sieciach telewizji kablowej, niezależnie od rodzaju przekazywanej informacji;

b) „rynki ponadnarodowe” oznaczają rynki wyznaczone zgodnie z art. 15 ust. 4, obejmujące swoim zakresem Wspólnotę lub znaczną jej część;

c) „usługa łączności elektronicznej” oznacza usługę zazwyczaj świadczoną za wynagrodzeniem, polegającą całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej, w tym usługi telekomunikacyjne i usługi transmisyjne świadczone poprzez sieci nadawcze; nie obejmuje jednak usług związanych z zapewnianiem albo wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci lub usług łączności elektronicznej. Spod zakresu niniejszej definicji wyłączone są usługi społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu art. 1 dyrektywy 98/34/WE, jeżeli nie

▼B

polegają one całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej;

d) „publiczna sieć łączności” oznacza sieć łączności elektronicznej wykorzystywaną całkowicie lub częściowo do świadczenia publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej;

e) „urządzenia towarzyszące” oznaczają takie urządzenia, które są związane z siecią łączności elektronicznej lub usługami łączności elektronicznej i umożliwiają lub wspierają świadczenie usług za pośrednictwem powyższych sieci lub usług. Są to m.in. systemy dostępu warunkowego oraz przewodniki po programach elektronicznych;

f) „system dostępu warunkowego” oznacza jakiekolwiek środki lub rozwiązania techniczne, które powodują, że dostęp do chronionych usług nadawania radiowego lub telewizyjnego w formie zrozumiałej jest uwarunkowany posiadaniem abonamentu lub innego, uprzednio uzyskanego indywidualnego zezwolenia.

g) „krajowy organ regulacyjny” oznacza organ lub organy, którym dane Państwo Członkowskie powierzyło funkcje regulacyjne w ramach niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych;

h) „użytkownik” oznacza osobę prawną lub fizyczną korzystającą z publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej lub wnioskującą o udostępnienie takich usług;

i) „konsument” oznacza jakąkolwiek osobę fizyczną korzystającą z publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej lub żądającą udostępnienia takich usług dla celów niezwiązanych z jej działalnością handlową, gospodarczą lub wykonywaniem zawodu;

j) „usługa powszechna” oznacza minimalny zestaw usług, określonych w dyrektywie 2002/22/WE (dyrektywie o usłudze powszechnej), o oznaczonej jakości, dostępnych dla wszystkich użytkowników, niezależnie od ich usytuowania geograficznego, oraz o przystępnych, jak na warunki panujące w danym państwie, cenach;

k) „abonent” oznacza jakąkolwiek osobę prawną lub fizyczną, która jest stroną umowy z podmiotem udostępniającym publicznie usługi łączności elektronicznej o świadczeniu takich usług;

l) „dyrektywy szczegółowe” oznaczają dyrektywę 2002/20/WE (dyrektywę o zezwoleniach), dyrektywę 2002/19/WE (dyrektywę o dostępie), dyrektywę 2002/22/WE (dyrektywę o usłudze powszechnej) oraz dyrektywę 97/66/WE;

m) „udostępnianie sieci łączności elektronicznej” oznacza ustanowienie, obsługę, kontrolowanie i udostępnianie takiej sieci;

n) „użytkownik końcowy” oznacza użytkownika, który nie udostępnia publicznych sieci łączności ani publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej;

o) „zaawansowane urządzenia telewizji cyfrowej” oznaczają dekodery przeznaczone do podłączania telewizorów albo zintegrowanych zestawów telewizji cyfrowej, zdolne do odbierania usług cyfrowej telewizji interaktywnej;

p) „interfejs programu aplikacyjnego (API)” oznacza oprogramowanie interfejsów między aplikacjami, udostępnione przez nadawców lub usługodawców oraz zasoby zaawansowanych urządzeń telewizji cyfrowej dla usług telewizji cyfrowej i radiowych.

▼B

ROZDZIAŁ II

KRAJOWE ORGANY REGULACYJNE

Artykuł 3

Krajowe organy regulacyjne

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by zadania przydzielone krajowym organom regulacyjnym na mocy postanowień niniejszej dyrektywy oraz dyrektyw szczegółowych były realizowane przez uprawnione organy.

2. Państwa Członkowskie zagwarantują niezależność krajowych organów regulacyjnych, zapewniając, by były one prawnie oddzielone i funkcjonalnie niezależne od wszelkich organizacji udostępniających sieci, urządzenia lub usługi łączności elektronicznej. Państwa Członkowskie, które zachowają prawo własności przedsiębiorstw udostępniających sieci łączności elektronicznej lub usług, lub, które będą sprawowały nad nimi kontrolę, zobowiązane będą zapewnić skuteczny strukturalny rozdział funkcji regulacyjnych od działalności związanej z wykonywaniem prawa własności lub kontroli.

3. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne wykonywały swoje uprawnienia w sposób bezstronny i jawny.

4. Państwa Członkowskie ogłoszą w formie łatwo przystępnej zakres zadań, jakie mają być realizowane przez krajowe organy regulacyjne, a w szczególności, czy takie zadania zostały przydzielone więcej niż jednemu organowi. W razie potrzeby, Państwa Członkowskie zapewnią wzajemną konsultację i współpracę pomiędzy powyższymi organami, pomiędzy tymi organami a krajowymi organami, którym powierzono wdrażanie przepisów z zakresu prawa konkurencji, oraz krajowymi organami, którym powierzono wdrażanie przepisów z zakresu ochrony konsumenta, w zakresie obejmującym ich wspólne interesy. Jeżeli więcej niż jeden organ jest uprawniony do rozpatrywania takich spraw, Państwa Członkowskie zapewnią, by odpowiednie zadania każdego organu zostały ogłoszone w formie łatwo przystępnej.

5. Krajowe organy regulacyjne oraz krajowe organy ds. ochrony konkurencji zobowiązane są do dostarczania sobie wzajemnie informacji niezbędnych do wdrażania postanowień niniejszej dyrektywy oraz dyrektyw szczegółowych. Uwzględniając charakter dostarczonej informacji, organ, którą ją otrzymał, zapewni taki sam stopień poufności, jak organ, którą ją dostarczył.

6. Państwa Członkowskie powiadomią Komisję o wszystkich krajowych organach regulacyjnych, którym zostały przydzielone zadania wynikające z postanowień niniejszej dyrektywy oraz dyrektyw szczegółowych oraz odpowiednio o zakresie ich odpowiedzialności.

Artykuł 4

Prawo odwołania się

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by na szczeblu krajowym istniały skuteczne mechanizmy, które umożliwią użytkownikom oraz przedsiębiorstwom udostępniającym sieci lub usługi łączności elektronicznej, których dana decyzja wydana przez krajowy organ regulacyjny dotyczy, korzystanie z prawa odwołania się od takiej decyzji do organu odwoławczego niezależnego od stron zaangażowanych w spór. Taki organ, który może być sądem, winien posiadać odpowiednią wiedzę specjalistyczną umożliwiającą mu właściwe wypełnianie jego funkcji. Państwa Członkowskie zapewnią, by meritum każdej sprawy zostało właściwie rozpoznane oraz były zagwarantowane skuteczne środki odwoławcze. Do czasu rozpoznania takiego środka odwoławczego,

▼B

decyzja krajowego organu regulacyjnego pozostanie w mocy, chyba, że organ odwoławczy postanowi inaczej.

2. Jeżeli organ odwoławczy, o którym mowa w ust. 1 powyżej, nie jest organem sądowym, powinien on zawsze sporządzić na piśmie uzasadnienie swojej decyzji. Ponadto, w takim przypadku, decyzja takiego organu winna być zaskarżalna przed organem sądowym w rozumieniu art. 234 Traktatu.

Artykuł 5

Dostarczanie informacji

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by przedsiębiorstwa udostępniające sieci i usługi łączności elektronicznej dostarczały wszystkie informacje, w tym informacje o charakterze finansowym, niezbędne krajowym organom regulacyjnym dla zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych lub decyzji wydanych na ich podstawie. Przedsiębiorstwa dostarczą niezwłocznie takie informacje na żądanie krajowego organu regulacyjnego w terminie i w zakresie przez niego wskazanym. Informacja, której żąda krajowy organ regulacyjny, powinna być proporcjonalna do celu, jakiemu ma służyć. Krajowy organ regulacyjny przedstawi uzasadnienie żądania danej informacji.

2. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne dostarczały Komisji, na jej uzasadniony wniosek, informacje, które są niezbędne dla realizacji przez Komisję jej zadań wynikających z Traktatu. Informacja, której żąda Komisja, winna być proporcjonalna do tychże zadań. Jeżeli dostarczona informacja odnosi się do informacji dostarczonej uprzednio przez przedsiębiorstwo na wniosek krajowego organu regulacyjnego, przedsiębiorstwa takie winne zostać o tym uprzedzone. Stosownie do potrzeb, jeżeli organ dostarczający informacje nie wystosował w sposób wyraźny i uzasadniony przeciwnego żądania, Komisja udostępni otrzymaną informację takiemu innemu organowi w innym Państwie Członkowskim.

Zgodnie z wymogami określonymi w ust. 3, Państwa Członkowskie zapewnią, by informacja dostarczona jednemu krajowemu organowi regulacyjnemu została udostępniona innemu krajowemu organowi regulacyjnemu w tym samym lub innym Państwie Członkowskim, w odpowiedzi na jego uzasadniony wniosek, jeżeli jest to niezbędne dla umożliwienia tymże organom wypełniania obowiązków wynikających z prawa wspólnotowego.

3. Jeżeli dana informacja została uznana przez dany krajowy organ regulacyjny za informację poufną zgodnie ze przepisami prawa wspólnotowego i krajowego o tajemnicy przedsiębiorcy, Komisja oraz dany krajowy organ regulacyjny zapewnią taką poufność.

4. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne, działając zgodnie z krajowymi zasadami dotyczącymi publicznego dostępu do informacji oraz przepisami prawa wspólnotowego i krajowego o tajemnicy przedsiębiorcy, opublikowały taką informację, mając na uwadze rozwój otwartego i konkurencyjnego rynku.

5. Krajowe organy regulacyjne opublikują warunki publicznego dostępu do informacji, w tym procedury zapewniające uzyskanie takiego dostępu, zgodnie z ust. 4.

Artykuł 6

Mechanizm konsultacji oraz zapewniania jawności

Wyjąwszy sytuacje objęte zakresem art. 7 ust. 6, 20 lub 21, Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne, zmierzając do podjęcia środków mogących mieć znaczący wpływ na relewantny

▼B

rynek, zgodnie z postanowieniami niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych, umożliwiły zainteresowanym stronom wypowiedzenie się w rozsądnym terminie w kwestii proponowanych środków. Krajowe organy regulacyjne ogłoszą przeprowadzenie procedur konsultacyjnych. Państwa Członkowskie zapewnią, by został ustanowiony jeden punkt informacyjny, do którego wszystkie bieżące konsultacje będą docierały. Wyniki procedur konsultacyjnych zostaną udostępnione przez krajowy organ regulacyjny, chyba, że będą one dotyczyć informacji poufnych, o których mowa w przepisach prawa wspólnotowego i krajowego o tajemnicy przedsiębiorcy.

Artykuł 7

Konsolidacja wewnętrznego rynku w zakresie łączności elektronicznej

1. Realizując swoje zadania wynikające z postanowień niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych, krajowe organy regulacyjne wezmą przede wszystkim pod uwagę cele określone w art. 8, zwłaszcza w odniesieniu do funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2. Krajowe organy regulacyjne będą przyczyniać się do rozwoju rynku wewnętrznego poprzez przejrzystą wzajemną współpracę oraz współpracę z Komisją celem zapewnienia jednolitego wdrażania we wszystkich Państwach Członkowskich postanowień niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych. W tym celu będą one w szczególności zmierzać do osiągnięcia porozumienia co do rodzajów instrumentów i środków naprawczych najlepiej nadających się do zastosowania w określonych sytuacjach rynkowych.

3. Oprócz konsultacji, o której mowa w art. 6, jeżeli krajowy organ regulacyjny zamierza podjąć środek, który:

a) objęty jest zakresem art. 15 lub 16 niniejszej dyrektywy, art. 5 lub 8 dyrektywy 2002/19/WE (dyrektywy o dostępie) lub art. 16 dyrektywy 2002/22/WE (dyrektywy o usłudze powszechnej), oraz

b) oddziaływałby na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi,

powinien on jednocześnie udostępnić projekt danego środka Komisji oraz krajowym organom regulacyjnym, wraz z uzasadnieniem zastosowania danego środka, zgodnie z art. 5 ust. 3, oraz zawiadomić o tym Komisję i inne krajowe organy regulacyjne. Krajowe organy regulacyjne oraz Komisja będą mogły przedstawić danemu krajowemu organowi regulacyjnemu swoje uwagi wyłącznie w terminie jednego miesiąca lub w terminie określonym w art. 6, jeżeli jest to termin dłuższy. Termin jednomiesięczny nie może zostać przedłużony.

4. Jeżeli proponowany środek, o którym mowa w ust. 3 zmierza do:

a) oznaczenia rynku relewantnego w sposób odbiegający od sposobu określonego w zaleceniu przyjętym zgodnie z art. 15 ust. 1, lub

b) podjęcia decyzji o wskazaniu lub niewskazaniu przedsiebiorstwa jako dysponującego, samodzielnie bądź łącznie z innymi, znaczącą pozycją rynkową, zgodnie z art. 16 ust. 3, 4 lub 5,

oraz oddziaływałby na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi, zaś Komisja poinformowała krajowy organ regulacyjny o swojej opinii, zgodnie z którą proponowany środek stanowiłby przeszkodę w funkcjonowaniu rynku jednolitego, lub o swoich poważnych wątpliwościach co do zgodności tego środka z przepisami prawa wspólnotowego, a w szczególności z celami wskazanymi w art. 8, wówczas proponowany środek nie powinien być stosowany dłużej niż przez okres najbliższych dwóch miesięcy. Okres ten nie może być przedłużony. Przed upływem tego terminu Komisja będzie mogła, zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 2, podjąć decyzję, na mocy której zobowiąże krajowy organ regulacyjny do wycofania proponowanego

▼B

środka. Do decyzji tej winny być załączone szczegółowa i obiektywna analiza motywów, dla których Komisja uznała, że proponowany środek nie powinien zostać podjęty oraz szczegółowa propozycja zmian odnoszących się do danego środka.

5. Dany krajowy organ regulacyjny weźmie przede wszystkim pod uwagę opinie innych krajowych organów regulacyjnych oraz Komisji i będzie mógł, z wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 4, podjąć proponowany odpowiedni środek, zaś w przypadku podjęcia tego środka — powiadomić o tym Komisję.

6. W szczególnych okolicznościach, jeżeli krajowy organ regulacyjny uzna, iż zachodzi pilna potrzeba podjęcia działania w celu ochrony konkurencji i interesów użytkowników, niezależnie od procedur określonych w ust. 3 i 4, będzie on mógł niezwłocznie podjąć proporcjonalne i tymczasowe środki. O podjęciu tychże środków zawiadomi niezwłocznie Komisję oraz inne krajowe organy regulacyjne, przedstawiając odpowiednie uzasadnienie. Decyzja krajowego organu regulacyjnego w przedmiocie nadania tym środkom charakteru trwałego lub przedłużeniu terminu ich stosowania powinna zostać podjęta zgodnie z postanowieniami ust. 3 i 4.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA KRAJOWYCH ORGANÓW REGULACYJNCYH

Artykuł 8

Cele prowadzonej polityki oraz zasady prawne

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne, wypełniając swoje zadania wynikające z postanowień niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych, podejmowały stosowne środki zmierzające do realizacji celów określonych w ust. 2, 3 oraz 4. Takie środki winny być proporcjonalne do celów, jakie mają zostać osiągnięte.

Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne, wypełniając swoje zadania wynikające z postanowień niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych, w szczególności te związane z zapewnieniem efektywnej konkurencji, brały przede wszystkim pod uwagę dążenie do zagwarantowania neutralności technologicznej przyjmowanych norm prawnych.

Krajowe organy regulacyjne mogą przyczyniać się, w ramach swoich kompetencji, do realizacji polityki w zakresie promowania różnorodności kulturowej i językowej, jak również pluralizmu mediów.

2. Krajowe organy regulacyjne będą wspierać konkurencję w dziedzinie udostępniania sieci i usług łączności elektronicznej oraz urządzeń towarzyszących i usług, m.in.:

a) zapewniając, by użytkownicy, w tym użytkownicy niepełnosprawni, czerpali maksymalne korzyści, jeżeli chodzi o różnorodność, ceny i jakość usług;

b) zapewniając, że nie występuje zniekształcenie czy ograniczenie konkurencji w sektorze łączności elektronicznej;

c) wspierając efektywne inwestowanie w dziedzinie infrastruktury oraz promując technologie innowacyjne;

d) wspierając skuteczne wykorzystywanie oraz zarządzanie radiowymi częstotliwościami i zasobami numeracyjnymi.

3. Krajowe organy regulacyjne będą wspierać rozwój rynku wewnętrznego m.in.:

▼B

a) usuwając istniejące bariery rynkowe w zakresie udostępniania sieci i usług łączności elektronicznej, urządzeń towarzyszących i usług oraz usług łączności elektronicznej na szczeblu wspólnotowym;

b) wspierając ustanawianie i rozwój transeuropejskich sieci oraz interoperacyjność usług ogólnoeuropejskich i możliwość podłączenia typu koniec-koniec;

c) zapewniając, że, w podobnych okolicznościach nie występuje dyskryminacja w traktowaniu przedsiębiorstw udostępniających sieci i usługi łączności elektronicznej;

d) współpracując ze sobą, jak również z Komisją, w sposób przejrzysty, ażeby zapewnić spójne stosowanie prawa i wdrażanie postanowień niniejszej dyrektywy oraz dyrektyw szczegółowych.

4. Krajowe organy regulacyjne będą promować interesy obywateli Unii Europejskiej m.in.:

a) zapewniając wszystkim obywatelom dostęp do usługi powszechnej określonej w dyrektywie 2002/22/WE (dyrektywie o usłudze powszechnej);

b) zapewniając wysoki poziom ochrony konsumenta w ich relacjach z dostawcami, w szczególności ustanawiając proste i niedrogie procedury rozwiązywania sporów przed organem niezależnym od stron występujących w danym sporze;

c) przyczyniając się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony danych osobowych i prywatności;

d) promując udostępnianie jasnych informacji, w szczególności poprzez ustanowienie wymogu jawności cen i warunków użytkowania publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej;

e) identyfikując potrzeby określonych grup społecznych, w szczególności niepełnosprawnych użytkowników;

f) zapewniając integralność i bezpieczeństwo publicznej sieci łączności.

Artykuł 9

Zarządzanie radiowymi częstotliwościami dla celów świadczenia usług łączności elektronicznej

1. Państwa Członkowskie zapewnią skuteczne zarządzanie radiowymi częstotliwościami dla celów świadczenia usług łączności elektronicznej na ich terytorium, zgodnie z postanowieniami art. 8. Zapewnią także, by rozdzielanie i przyznawanie takich częstotliwości radiowych przez krajowe organy regulacyjne odbywało się według obiektywnych, jawnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych kryteriów.

2. Państwa Członkowskie będą wspierać proces harmonizacji użytkowania częstotliwości radiowych w obrębie Wspólnoty, mając na uwadze potrzebę zapewnienia skutecznego i wydajnego ich wykorzystania oraz zgodnie z postanowieniami decyzji 676/2002/WE (decyzji o spektrum radiowym).

3. Państwa Członkowskie mogą przyjąć przepisy umożliwiające przedsiębiorstwom przekazanie praw do użytkowania częstotliwości innym przedsiębiorstwom.

4. Państwa Członkowskie zapewnią, by zamiar przedsiębiorstw przekazania praw do użytkowania częstotliwości radiowych był notyfikowany krajowym organom regulacyjnym odpowiedzialnym za rozdział spektrum oraz by takie przekazanie odbywało się zgodnie z procedurami określonymi przez krajowy organ regulacyjny a także by było ono jawne. Krajowe organy regulacyjne zapewnią, by w wyniku takiej transakcji nie nastąpiło zniekształcenie konkurencji. Jeżeli użytkowanie częstotliwości radiowych zostało zharmonizowane w wyniku wdrożenia decyzji 676/2002/WE (decyzji o spektrum

▼B

radiowym) lub innych środków podjętych na szczeblu Wspólnoty, takie przekazanie praw nie powinno pociągać za sobą zmiany użytkowania danej częstotliwości radiowej.

Artykuł 10

Numeracja, nazewnictwo i adresowanie

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne nadzorowały rozdział wszystkich krajowych zasobów numeracyjnych oraz zarządzanie krajowym planem numeracyjnym. Państwa Członkowskie zapewnią, by odpowiednie numery i zakresy numeracyjne były udostępniane dla wszystkich publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej. Krajowe organy regulacyjne ustanowią obiektywne, jawne i niedyskryminujące procedury przydzielania krajowych zasobów numeracyjnych.

2. Krajowe organy regulacyjne zapewnią, by plany numeracyjne oraz procedury były stosowane w sposób zapewniający równe traktowanie wszystkich podmiotów świadczących publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej. W szczególności Państwa Członkowskie zapewnią, by przedsiębiorstwa, którym przydzielono dany zakres numerów, nie dyskryminowały innych podmiotów świadczących usługi łączności elektronicznej w odniesieniu do ciągów numerów używanych przy zapewnianiu dostępu do ich usług.

3. Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe plany numeracyjne oraz wszelkie kolejne uzupełnienia czy zmiany tych planów były publikowane przy zastosowaniu jedynie tych ograniczeń, które zostały nałożone ze względu na bezpieczeństwo narodowe.

4. Państwa Członkowskie będą wspierać proces harmonizacji zasobów numeracyjnych w obrębie Wspólnoty, jeżeli będzie to niezbędne dla wspierania rozwoju usług ogólnoeuropejskich. Komisja będzie mogła, zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 3, podjąć odpowiednie środki implementacji technicznej w tym zakresie.

5. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia pełnej globalnej interoperacyjności usług, Państwa Członkowskie będą koordynować swoje stanowiska w obrębie organizacji międzynarodowych oraz na forum międzynarodowym przy podejmowaniu decyzji w sprawach związanych z numeracją, nazewnictwem oraz adresowaniem sieci i usług łączności elektronicznej.

Artykuł 11

Prawa drogi

1. Państwa Członkowskie zapewnią, że jeżeli właściwy organ rozpatruje:

— wniosek o przyznanie prawa instalowania urządzeń w odniesieniu do własności publicznej lub prywatnej, złożony przez przedsiębiorstwo uprawnione do udostępniania publicznych sieci łączności, lub

— wniosek o przyznanie prawa do instalowania urządzeń w odniesieniu do własności publicznej lub prywatnej, złożony przez przedsiębiorstwo uprawnione do udostępniania sieci łączności elektronicznej, ale nie na rzecz ogółu ludności,

organ ten:

— działa na podstawie przejrzystych i ogólnie dostępnych procedur, bez dyskryminacji i bez zwłoki,

— stosuje się do zasad przejrzystości i niedyskryminacji określając warunki związane z tymi prawami.

▼B

Powyższe procedury mogą różnić się między sobą w zależności od tego, czy wnioskodawca udostępnia publiczne sieci łączności czy też nie.

2. Państwa Członkowskie zapewnią, by w sytuacji, gdy władze państwowe lub lokalne zachowują prawo własności przedsiębiorstw udostępniających sieci łączności elektronicznej lub usługi, lub które będą sprawowały nad nimi kontrolę, istniał skuteczny i strukturalny rozdział funkcji polegającej na przyznawaniu praw, o których mowa w ust. 1, od działalności związanej z wykonywaniem prawa własności lub kontroli.

3. Państwa Członkowskie zapewnią, by istniały skuteczne mechanizmy umożliwiające przedsiębiorstwom odwoływanie się od decyzji w przedmiocie przyznania prawa instalowania urządzeń przed organem niezależnym od stron zaangażowanych w spór.

Artykuł 12

Kolokacja oraz współkorzystanie z urządzeń

1. Jeżeli przedsiębiorstwo udostępniające sieci łączności elektronicznej ma, na mocy przepisów prawa krajowego, prawo instalowania urządzeń w odniesieniu do własności prywatnej lub państwowej, lub jeżeli może on korzystać z procedury wywłaszczenia lub użytkowania nieruchomości, krajowe organy regulacyjne będą nakłaniały do wspólnego korzystania z tych urządzeń lub nieruchomości.

2. W szczególności, jeżeli przedsiębiorstwa zostały pozbawione dostępu do wiarygodnych rozwiązań alternatywnych ze względu na ochronę środowiska, zdrowie publiczne, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz planowanie przestrzenne w miastach i na wsi, Państwa Członkowskie mogą nakazać przedsiębiorstwu działającemu w danej sieci łączności elektronicznej wspólne korzystanie z urządzeń lub nieruchomości (w tym fizyczną kolokację) lub podjąć środki zmierzające do ułatwienia koordynacji działań państwowych, wyłącznie po upływie terminu wyznaczonego dla przeprowadzenia publicznej konsultacji, w której wszystkie zainteresowane strony będą mogły zająć stanowisko. Takie wspólne korzystanie lub prace koordynacyjne mogą wiązać się z ustanowieniem reguł dotyczących podziału kosztów wspólnego korzystania z urządzeń lub nieruchomości.

Artykuł 13

Rozdzielność księgowa i sprawozdania finansowe

1. Państwa Członkowskie nałożą na przedsiębiorstwa udostępniające publiczne sieci łączności lub świadczące publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej, mających specjalne lub wyłączne prawo świadczenia usług w innych sektorach w tym samym lub w innym Państwie Członkowskim, obowiązek:

a) prowadzenia rozdzielnej księgowości dla działalności związanej z udostępnianiem sieci lub usług łączności elektronicznej, w takim zakresie, w jakim byłoby to niezbędne, gdyby ta działalność prowadzona była przez różne podmioty prawa, dla potrzeb identyfikacji wszystkich elementów kosztów i przychodów, wraz z podstawą ich kalkulacji oraz wskazaniem zastosowanych metod ich uzyskania, związanych z działalnością polegającą na udostępnianiu sieci lub usług łączności elektronicznej, w tym wyszczególnienie podziału aktywów i kosztów strukturalnych, lub

b) wprowadzenia strukturalnego rozdziału działalności związanej z udostępnianiem sieci lub usług łączności elektronicznej.

Państwa Członkowskie mogą zrezygnować z zastosowania wymogów, o których mowa w pierwszym akapicie, wobec przedsiębiorstw, których roczny obrót z działalności związanej z sieciami i usługami łączności

▼B

elektronicznej w Państwie Członkowskim nie przekracza 50 milionów euro.

2. Jeżeli przedsiębiorstwa udostępniające publiczne sieci łączności lub świadczący publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej nie podlegają wymogom określonych w przepisach prawa spółek i nie spełniają wymogów określonych w przepisach prawa wspólnotowego o prowadzeniu księgowości przez małe i średnie przedsiębiorstwa, ich sprawozdania finansowe winny być sporządzone i przekazane do zbadania niezależnemu biegłemu rewidentowi, a następnie ogłoszone. Badanie winno być przeprowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego.

Powyższy wymóg powinien mieć także zastosowanie w odniesieniu do rozdzielnej księgowości prowadzonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 lit. a).

ROZDZIAŁ IV

OGÓLNE POSTANOWIENIA

Artykuł 14

Przedsiębiorcy posiadający znaczącą pozycję rynkową

1. Jeżeli postanowienia dyrektyw szczegółowych nakładają na krajowe organy regulacyjne obowiązek ustalenia, czy operatorzy posiadają znaczącą pozycję rynkową, zgodnie z procedurą określoną w art. 16, stosuje się postanowienia ust. 2 oraz 3 niniejszego artykułu.

2. Uznaje się, że przedsiębiorstwo posiada znaczącą pozycję rynkową, jeżeli samodzielnie lub wspólnie z innymi ma pozycję równoważną pozycji dominującej, tj. tak silną pozycję ekonomiczną, że uprawnia go ona do postępowania według swojego uznania, nie bacząc na innych konkurentów, klientów i ostatecznych konsumentów.

Oceniając, czy dwa lub więcej przedsiębiorstw ma dominującą pozycję na rynku, krajowe organy regulacyjne winny w szczególności postępować zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego i przede wszystkim mieć na uwadze wytyczne dotyczące analizy rynku i oceny znaczącej pozycji rynkowej, publikowane przez Komisję zgodnie z art. 15. Kryteria, które winny być zastosowane przy dokonywaniu takiej oceny, zostały określone w załączniku II.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo posiada znaczącą pozycję na określonym rynku, można także przyjąć, iż posiada on znaczącą pozycję na rynku blisko z nim związanym, w sytuacji, gdy powiązania między obydwoma rynkami pozwalają na przeniesienie pozycji rynkowej z jednego rynku na drugi rynek, tym samym zwiększając pozycję rynkową danego przedsiębiorstwa.

Artykuł 15

Procedura definiowania rynku

1. Po przeprowadzeniu publicznej konsultacji oraz konsultacji z krajowymi organami regulacyjnymi, Komisja przyjmie zalecenie dotyczące odnośnego rynku i odnośnych produktów i usług (zwane dalej „zaleceniem"). Zalecenie będzie określało, zgodnie z postanowieniami załącznika I, takie rynki produktów i usług sektora łączności elektronicznej, których cechy mogą usprawiedliwiać nałożenie wymogów prawnych określonych w dyrektywach szczegółowych, bez wpływu na rynki, które mogą być zdefiniowane w szczególnych przypadkach na mocy przepisów prawa konkurencji. Komisja zdefiniuje rynki zgodnie z przepisami prawa konkurencji.

Komisja regularnie dokonywać będzie przeglądu zalecenia.

▼B

2. Komisja opublikuje, najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy, wytyczne dotyczące analizy rynku i oceny znacznej pozycji rynkowej (zwane dalej „wytycznymi"), które winny być zgodne z przepisami prawa konkurencji.

3. Mając przede wszystkim na uwadze treść wytycznych oraz zalecenia, krajowe organy regulacyjne definiują odnośne rynki stosownie do okoliczności występujących w danym państwie, a w szczególności odnośne rynki geograficzne w obrębie danego terytorium, zgodnie z przepisami prawa konkurencji. Krajowe organy regulacyjne będą postępować zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 6 oraz 7, zanim zdefiniują rynki różne od tych, które zostały zdefiniowane w zaleceniu.

4. Po przeprowadzeniu konsultacji z krajowymi organami regulacyjnymi, działając zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 22 ust. 3, Komisja będzie mogła uchwalić decyzję określającą rynki ponadpaństwowe.

Artykuł 16

Procedura analizy rynku

1. Możliwie niezwłocznie po uchwaleniu zalecenia lub jego zmian, krajowe organy regulacyjne przeprowadzą analizę odnośnych rynków, mając przede wszystkim na uwadze treść wytycznych. Państwa Członkowskie zapewnią, by taka analiza została przeprowadzona w miarę potrzeb we współpracy z krajowymi organami odpowiedzialnymi za ochronę konkurencji.

2. Jeżeli na mocy postanowień art. 16, 17, 18 lub 19 dyrektywy 2002/22/WE (dyrektywy o usłudze powszechnej) albo art. 7 lub 8 dyrektywy 2002/19/WE (dyrektywy o dostępie), krajowy organ regulacyjny zobowiązany jest podjąć decyzję w sprawie nałożenia, utrzymania, zmiany lub cofnięcia wymogów w odniesieniu do przedsiębiorstw, winien on na podstawie analizy rynku, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stwierdzić, czy na danym odnośnym rynku występuje efektywna konkurencja.

3. Jeżeli krajowy organ regulacyjny ustali, że na danym rynku występuje efektywna konkurencja, nie będzie nakładać ani utrzymywać żadnych specyficznych wymogów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. W przypadku, gdy dla danego specyficznego sektora istnieją już wymogi prawne, organ regulacyjny uchyli wymogi nałożone na przedsiębiorstwa na tym odnośnym rynku. Osobom, których uchylenie takich wymogów będzie dotyczyło, zostanie przyznane prawo złożenia wypowiedzenia w odpowiednim terminie.

4. Jeżeli krajowy organ regulacyjny ustali, że na danym odnośnym rynku nie występuje efektywna konkurencja, wskaże on przedsiębiorstwa posiadające znaczną pozycję na tym rynku, zgodnie z art. 14. Krajowy organ regulacyjny nałoży na takie przedsiębiorstwa stosowne specyficzne wymogi, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, albo utrzyma w mocy lub zmieni dotychczas obowiązujące wymogi.

5. W przypadku rynków ponadpaństwowych wskazanych w decyzji, o której mowa w art. 15 ust. 4, właściwe krajowe organy regulacyjne wspólnie przeprowadzą analizę rynku, mając przede wszystkim na uwadze treść wytycznych, a następnie, działając wspólnie podejmą decyzję w przedmiocie nałożenia, utrzymania, zmiany lub cofnięcia wymogów regulacyjnych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu.

6. Środki, o których mowa w ust. 3, 4 oraz 5 niniejszego artykułu, podejmowane będą zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 6 oraz 7.

▼B

Artykuł 17

Normalizacja

1. Komisja, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 2, sporządzi i opublikuje w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* listę norm i specyfikacji, które mogą posłużyć za podstawę do wszczęcia procedury harmonizacji w dziedzinie udostępniania sieci łączności elektronicznej, usług łączności elektronicznej, urządzeń towarzyszących i usług. W razie potrzeby Komisja będzie mogła, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 2 i po konsultacji z Komitetem ustanowionym na mocy dyrektywy 98/34/WE, zażądać od europejskich organizacji normalizacyjnych (Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego — CEN, Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego Elektrotechniki — CENELEC i Europejskiego Instytutu Norm Telekomunikacyjnych — ETSI) ustanowienia norm.

2. Państwa Członkowskie będą zachęcały do stosowania norm lub specyfikacji, o których mowa w ust. 1, przy świadczeniu usług, udostępnianiu technicznych interfejsów lub funkcji sieciowych, w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapewnienia interoperacyjności usług i zwiększenia swobody wyboru użytkowników.

Tak długo, jak normy i/lub specyfikacje nie zostały opublikowane zgodnie z ust. 1, Państwa Członkowskie będą zachęcały do wdrożenia norm lub specyfikacji przyjętych przez europejskie organizacje normalizacyjne.

W przypadku braku takich norm i/lub specyfikacji, Państwa Członkowskie będą zachęcały do wdrożenia norm lub zaleceń przyjętych przez Międzynarodową Unię Telekomunikacyjną (ITU), Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO) lub Międzynarodową Komisję Elektrotechniczną (IEC).

W przypadku istniejących już norm międzynarodowych, Państwa Członkowskie będą zachęcały europejskie organizacje normalizacyjne to stosowania ich lub ich odpowiednich części jako podstawę norm, które mają być rozwinięte, chyba, że takie normy międzynarodowe lub ich odpowiednie części okazałyby się nieskuteczne.

3. Jeżeli normy i/lub specyfikacje, o których mowa w ust. 1, nie zostały odpowiednio wdrożone, tak więc że interoperacyjność usług w jednym lub więcej Państwach Członkowskich nie może zostać zapewniona, wdrożenie takich norm i/lub specyfikacji może stać się obowiązkowe, zgodnie z procedurą określoną w ust. 4, w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapewnienia interoperacyjności usług i zwiększenia swobody wyboru użytkowników.

4. Jeżeli Komisja zamierza wprowadzić obowiązek wdrożenia niektórych norm i/lub specyfikacji, winna zamieścić w tym przedmiocie odpowiednią informację w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* oraz wezwać wszelkie zainteresowane strony do publicznego wypowiedzenia się w tej sprawie. Komisja, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 3, wprowadzi obowiązek wdrożenia odpowiednich norm, zamieszczając wzmiankę o tym, że są one obowiązkowe, na liście norm i/lub specyfikacji opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskic* h.

5. Jeżeli Komisja uzna, że normy i/lub specyfikacje, o których mowa w ust. 1, nie przyczyniają się już dłużej do harmonizacji świadczonych usług łączności elektronicznej, albo, że nie wychodzą naprzeciw potrzebom konsumenta lub utrudniają rozwój technologiczny, usunie je z listy norm i/lub specyfikacji, o których mowa w ust. 1, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 2.

6. Jeżeli Komisja uzna, że normy i/lub specyfikacje, o których mowa w ust. 4, nie przyczyniają się już dłużej do harmonizacji świadczonych usług łączności elektronicznej, albo, że nie wychodzą naprzeciw potrzebom konsumenta lub utrudniają rozwój technologiczny, usunie

▼B

je z listy norm i/lub specyfikacji, o których mowa w ust. 1, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 3.

7. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania w odniesieniu do podstawowych wymogów, specyfikacji interfejsów oraz zharmonizowanych norm, do których znajdują zastosowanie postanowienia dyrektywy 1999/5/WE.

Artykuł 18

Interoperacyjność usług interaktywnej telewizji cyfrowej

1. Dla promowania swobodnego przepływu informacji, pluralizmu mediów oraz różnorodności kulturowej, Państwa Członkowskie będą zachęcać, zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 2:

a) podmioty świadczące usługi cyfrowej telewizji interaktywnej celem publicznego rozpowszechniania ich we Wspólnocie za pośrednictwem platform cyfrowej telewizji interaktywnej, niezależnie od systemu transmisyjnego — do używania otwartego API;

b) podmioty udostępniające wszelkie zaawansowane urządzenia telewizji cyfrowej, przygotowanych na odbiór usług cyfrowej telewizji interaktywnej za pośrednictwem platform cyfrowej telewizji interaktywnej — do dostosowania się do otwartego API, zgodnie z minimum wymogów wynikających z odpowiednich standardów i specyfikacji.

2. Bez uszczerbku dla art. 5 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2002/19/WE (dyrektywy o dostępie), Państwa Członkowskie będą zachęcać posiadaczy API do udostępniania na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach oraz za odpowiednim wynagrodzeniem wszelkich informacji niezbędnych dla umożliwienia podmiotom świadczącym usługi cyfrowej telewizji interaktywnej świadczenia wszelkich usług, które opierają się na API w pełnej formie funkcjonalnej.

3. Po upływie roku od daty wdrożenia, o której mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 2, Komisja zbada skutki zastosowania niniejszego artykułu. Jeżeli nie osiągnięto w sposób odpowiedni interoperacyjności lub nie zapewniono swobody wyboru dla użytkowników w jednym lub więcej Państwach Członkowskich, Komisja będzie mogła podjąć działania zgodnie z procedurą określoną w art. 17 ust. 3 oraz 4.

Artykuł 19

Procedury harmonizacyjne

1. Jeżeli Komisja, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 2, wyda skierowane do Państw Członkowskich zalecenia w przedmiocie zharmonizowanego stosowania postanowień niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych dla lepszej realizacji celów określonych w art. 8, Państwa Członkowskie zapewnią, by krajowe organy regulacyjne miały na uwadze przede wszystkim te zalecenia przy wypełnianiu swoich zadań. Jeżeli krajowy organ regulacyjny postanowi nie stosować się do danego zalecenia, powinien o tym poinformować Komisję, podając przyczyny.

2. Jeżeli Komisja stwierdzi, że na szczeblu krajowym rozbieżności w uregulowaniach mających na celu wdrożenie art. 10 ust. 4 stwarzają przeszkody dla ustanowienia rynku wewnętrznego, Komisja będzie mogła podjąć odpowiednie środki implementacji technicznej, działając zgodnie z procedurą określoną w art. 22 ust. 3.

▼B

Artykuł 20

Rozstrzyganie sporów między przedsiębiorstwami

1. W przypadku sporu powstałego w związku z obowiązkami wynikającymi z niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych między przedsiębiorstwami udostępniającymi sieci lub usługi łączności elektronicznej w danym Państwie Członkowskim, dany krajowy organ regulacyjny, na wniosek którejkolwiek ze stron i niezależnie od postanowień ust. 2, wyda wiążącą decyzję celem rozstrzygnięcia sporu w możliwie najkrótszym terminie, a w każdym razie w terminie nieprzekraczającym czterech miesięcy, chyba, że zachodzą wyjątkowe okoliczności. Dane Państwo Członkowskie zażąda, by wszystkie strony sporu w pełni współpracowały z krajowym organem regulacyjnym.

2. Państwa Członkowskie mogą przyjąć przepisy umożliwiające krajowym organom regulacyjnym odstąpienia od rozstrzygnięcia sporu za pomocą wydania wiążącej decyzji, jeżeli istnieją inne mechanizmy, w tym mediacja, mogące lepiej i w krótszym czasie przyczynić się do rozstrzygnięcia sporu, zgodnie z postanowieniami art. 8. Krajowy organ regulacyjny niezwłocznie poinformuje strony. Jeżeli po upływie czterech miesięcy spór nie został rozstrzygnięty, zaś strona domagająca się naprawienia szkody nie wszczęła postępowania przed sądem, krajowy organ regulacyjny wyda, na wniosek którejkolwiek ze stron, wiążącą decyzję celem rozstrzygnięcia sporu w możliwie najkrótszym terminie, a w każdym razie w terminie nieprzekraczającym czterech miesięcy.

3. Rozstrzygając dany spór, krajowy organ regulacyjny wyda decyzje przy uwzględnieniu celów określonych w art. 8. Jakiekolwiek obowiązki nałożone na przedsiębiorstwo przez krajowy organ regulacyjny w związku z rozstrzyganiem sporu powinny być zgodne z postanowieniami niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych.

4. Decyzja wydana przez krajowy organ regulacyjny zostanie publicznie udostępniona, przy zachowaniu wymogów związanych z tajemnicą przedsiębiorcy. Stronom, których ona dotyczy, należy przedstawić w sposób wyczerpujący uzasadnienie tej decyzji.

5. Procedury określone w ust. 1, 3 oraz 4 nie powinny uniemożliwiać żadnej ze stron skierowania sporu na drogę sądową.

Artykuł 21

Rozstrzyganie sporów transgranicznych

1. W razie transgranicznego sporu powstałego w związku z obowiązkami wynikającymi z niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych pomiędzy stronami z różnych Państw Członkowskich, jeżeli rozstrzygnięcie sporu należy do zakresu kompetencji krajowych organów regulacyjnych więcej niż jednego Państwa Członkowskiego, stosuje się procedury określone w ust. 2, 3 oraz 4.

2. Każda ze stron może przekazać spór danemu krajowemu organowi regulacyjnemu. Krajowe organy regulacyjne skoordynują swoje wysiłki celem rozstrzygnięcia sporu, przy uwzględnieniu celów określonych w art. 8. Jakiekolwiek obowiązki nałożone na przedsiębiorstwo przez krajowy organ regulacyjny w związku z rozstrzyganiem sporu powinny być zgodne z postanowieniami niniejszej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych.

3. Państwa Członkowskie mogą przyjąć przepisy umożliwiające krajowym organom regulacyjnym odstąpienia od rozstrzygnięcia sporu za pomocą wydania wiążącej decyzji, jeżeli istnieją inne mechanizmy, w tym mediacja, mogące lepiej i w krótszym czasie przyczynić się do rozstrzygnięcia sporu, zgodnie z postanowieniami art. 8. Krajowe organy regulacyjne niezwłocznie poinformują strony. Jeżeli po upływie czterech miesięcy spór nie został rozstrzygnięty, zaś strona domagająca się naprawienia szkody nie wszczęła postępowania przed sądem,

▼B

krajowe organy regulacyjne skoordynują swoje wysiłki celem rozstrzygnięcia sporu, przy uwzględnieniu celów określonych w art. 8.

4. Procedura określona w ust. nie powinna uniemożliwiać żadnej ze stron skierowania sporu na drogę sądową.

Artykuł 22

Komitet

1. Przy Komisji może działać Komitet („Komitet ds. Łączności").

2. W razie odwołania do niniejszego ustępu, postanowienia art. 3 oraz 7 decyzji 1999/468/WE stosują się, przy uwzględnieniu postanowień art. 8.

3. W razie odwołania do niniejszego ustępu, postanowienia art. 5 oraz 7 decyzji 1999/468/WE stosują się, przy uwzględnieniu postanowień art. 8.

Termin wskazany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE będzie wynosił trzy miesiące.

4. Komitet uchwali swój regulamin.

Artykuł 23

Wymiana informacji

1. Komisja udostępni Komitetowi ds. Łączności wszelkie odpowiednie informacje uzyskane w wyniku regularnie prowadzonych konsultacji z przedstawicielami operatorów sieciowych, usługodawców, użytkowników, konsumentów, producentów oraz związków zawodowych, jak również krajów trzecich i międzynarodowych organizacji.

2. Mając na uwadze politykę Wspólnoty w dziedzinie łączności elektronicznej, Komitet ds. Łączności będzie wspierać wymianę pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz pomiędzy Państwami Członkowskimi a Komisją informacji dotyczących sytuacji i rozwoju działalności regulacyjnej w zakresie sieci i usług łączności elektronicznej.

Artykuł 24

Publikacja informacji

1. Państwa Członkowskie zapewnią, by bieżącą informacja dotyczącą istotnych kwestii związanych z wdrażaniem niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych była publicznie dostępna w sposób zapewniający wszystkim zainteresowanym stronom łatwy dostęp do niej. Państwa Członkowskie zamieszczą w krajowym biuletynie urzędowym odpowiednią wzmiankę na temat miejsca i sposobu opublikowania tej informacji. Pierwsza taka wzmianka winna zostać opublikowana przed datą wdrożenia określoną w art. 28 ust. 1 pkt 2, po czym w razie zmian informacji w niej zawartej kolejne wzmianki będą musiały zostać opublikowane.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji kopie takich wzmianek z chwilą ich publikacji. Komisja przekaże informację Komitetowi ds. Łączności w razie potrzeby.

Artykuł 25

Procedura przeglądowa

1. Komisja będzie dokonywać okresowego przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy oraz będzie składać Parlamentowi Europejskiemu

▼B

oraz Radzie sprawozdania, przy pierwszej możliwej sposobności, nie później jednak niż po upływie trzech lat od daty rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy określonej w art. 28 ust. 1 akapit drugi. W tym celu Komisja może zażądać od Państw Członkowskich informacji, które winny zostać dostarczone bez nieuzasadnionej zwłoki.

ROZDZIAŁ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 26

Utrata mocy obowiązującej

Z datą rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy określoną w art. 28 ust. 1 pkt 2, tracą moc następujące dyrektywy i decyzje:

— Dyrektywa 90/387/EWG,

— Decyzja Rady z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie wprowadzenia jednego europejskiego numeru alarmowego (91/396/EWG) ([1]),

— Dyrektywa Rady 92/44/EWG z dnia 5 czerwca 1992 r. w sprawie zastosowania zasady otwartej sieci do łączy dzierżawionych ([2]),

— Decyzja Rady 92/264/EWG z dnia 11 maja 1992 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego kodu telefonicznego dostępu międzynarodowego we Wspólnocie ([3]),

— Dyrektywa 95/47/WE,

— Dyrektywa 97/13/WE,

— Dyrektywa 97/33/WE,

— Dyrektywa 98/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zastosowania zasady otwartej sieci (ONP) w telefonii głosowej oraz w sprawie usług powszechnych w telekomunikacji w konkurencyjnym środowisku ([4]).

Artykuł 27

Środki tymczasowe

Państwa Członkowskie utrzymają w mocy wszelkie wymogi wynikające z przepisów praw krajowego i o których mowa w art. 7 dyrektywy 2002/19/WE (dyrektywy o dostępie) oraz art. 16 dyrektywy 2002/22/WE (dyrektywy o usłudze powszechnej) do czasu, aż krajowe organy regulacyjne ustosunkują się do tychże wymogów, zgodnie z postanowieniami art. 16 niniejszej dyrektywy.

Operatorzy stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych wskazani przez krajowe organy regulacyjne jako posiadający znaczną pozycję rynkową w udostępnianiu stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej i usług zgodnie z postanowieniami załącznika I, część 1 dyrektywy 97/33/WE oraz dyrektywy 98/10/WE nadal będą uznawani za „operatorów notyfikowanych" w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 2887/2000 do czasu, aż zostanie zakończona procedura przeprowadzania analizy rynku zgodnie z art. 16. Po tym terminie nie będą oni dłużej uznawani za „operatorów notyfikowanych" w rozumieniu tego rozporządzenia.

([1]) Dz.U. L 217 z 6.8.1991, str. 31.
([2]) Dz.U. L 165, z 19.6.1992, str. 27. Dyrektywa ostatnio zmieniona decyzją Komisji 98/80/WE (Dz.U. L 14 z 20.1.1998 r., str. 27).
([3]) Dz.U. L 137 z 20.5.1992, str. 21.
([4]) Dz.U. L 101 z 1.4.1998, str. 24.

▼B

Artykuł 28

Transpozycja

1. Państwa Członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do 24 lipca 2003 r. najpóźniej. O przyjętych przepisach Państwa Członkowskie powiadomią Komisję.

Państwa Członkowskie stosują powyższe środki począwszy od 25 lipca 2003 r.

2. Przyjmując powyższe przepisy, Państwa Członkowskie zapewnią, by zawierały one odniesienie do niniejszej dyrektywy lub by odniesienie to towarzyszyło ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą oraz o wszelkich zmian w tych przepisach.

Artykuł 29

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 20

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

Wykaz rynków, które winny być wymienione w pierwotnym zaleceniu Komisji w sprawie odnośnych rynków produktów i usług, o których mowa w art. 15

1. *Rynki wymienione w dyrektywie 2002/22/WE (dyrektywie o usłudze powszechnej)*

   Artykuł 16 — rynki zdefiniowane na podstawie poprzednio obowiązujących unormowań, wymagających przeglądu dotychczasowych obowiązków.

   Świadczenie dostępu do połączeń i używanie publicznych sieci telefonicznych w stałych lokalizacjach.

   Udostępnianie dzierżawionych łączy użytkownikom końcowym.

2. *Rynki wymienione w dyrektywie 2002/19/WE (dyrektywie o dostępie)*

   Artykuł 7 — rynki zdefiniowane na podstawie poprzednio obowiązujących unormowań, wymagających zmiany dotychczasowych wymogów.

   Wzajemne połączenia (dyrektywa 97/33/WE)

   - rozpoczęcie stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej
   - zakończenie połączenia do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej
   - usługi tranzytowe w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej
   - rozpoczęcie połączenia z ruchomej publicznej sieci telefonicznej
   - zakończenie połączenia do ruchomej publicznej sieci telefonicznej
   - wzajemne połączenia dzierżawionych łączy (wzajemne połączenia obwodów częściowych)

   Dostęp do sieci oraz dostęp do sieci specjalnych (dyrektywa 97/33/WE, dyrektywa 98/10/WE)

   - dostęp do stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych, w tym uwolniony dostęp do pętli lokalnej
   - dostęp do ruchomych publicznych sieci telefonicznych, w tym selekcja operatora

   Pojemność hurtowo dzierżawionych łączy (dyrektywa 92/44/EWG)

   - hurtowe udostępnianie pojemności dzierżawionych łączy innym podmiotom udostępniającym sieci i usługi łączności elektronicznej

3. *Rynki wymienione w rozporządzeniu (WE) nr 2887/2000*

   Usługi świadczone w uwolnionej pętli (skrętki par metalowych przewodów).

4. *Rynki dodatkowe*

   Krajowy rynek usług roamingu w ruchomych publicznych sieciach telefonicznych.

▼B

ZAŁĄCZNIK II

Kryteria stosowane przez krajowe organy regulacyjne przy ocenie występowania wspólnej pozycji dominującej, zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2

Dwa lub więcej przedsiębiorstw może być uznanych za posiadające wspólnie pozycję dominującą w rozumieniu art. 14, jeżeli, nawet w braku strukturalnych czy innych powiązań pomiędzy nimi, działają oni na rynku, którego struktura sprzyja koordynacji działań. Niezależnie od orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości o wspólnej pozycji dominującej, taka sytuacja niewątpliwie wystąpi, jeżeli rynek będzie posiadał określone charakterystyki, w szczególności w odniesieniu do koncentracji rynku, przejrzystości, oraz inne wymienione cechy poniżej:

— dojrzałość rynku,

— po stronie popytu — zastój lub umiarkowany wzrost,

— niska elastyczność podaży,

— homogeniczność produktów,

— podobne struktury kosztów,

— podobne udziały w rynku,

— brak innowacji technologicznych i dojrzałej technologii,

— brak nadwyżki wydajności,

— wysokie bariery dostępu,

— brak równoważącej siły nabywczej,

— brak potencjalnej konkurencji,

— różne rodzaje nieformalnych i innych powiązań pomiędzy danymi przedsiębiorcami,

— mechanizmy odwetowe,

— brak konkurencyjności cenowej lub jej ograniczony zakres.

Powyższa lista nie ma charakteru wyczerpującego, zaś kryteria nie muszą być spełnione łącznie. Powyższe lista ma raczej za zadanie zilustrować rodzaje dowodów, jakie mogą być użyte na poparcie twierdzeń o istnieniu wspólnej pozycji dominującej.